

Sayı : 47399948/610
Konu: Yazılı Soru Önergesi Cevabı

32984
Ak-61

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07-149036 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sayın Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ tarafından verilen “2002-2013 yılları arasında tüketilen antibiyotik miktarına ve bilinçli tüketim için yapılan çalışmalara ilişkin” 7/32984 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK: Yazılı soru önergesi cevabı (3 sayfa)

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TBMM SORU CEVAP FORMU

SORU SAHİBİ MİLLETVEKİLİ: Prof. Dr. Özcan YENİÇERİ
ÖNERGENİN KONUSU : 2002-2013 yılları arasında tüketilen antibiyotik miktarına ve bilinçli tüketim için yapılan çalışmalara ilişkin
CEVAP VEREN : Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
SORULAR :Türkiye’de 2012 yılında yazılan her 100 reçetenin 35’inde antibiyotik olduğu ve bu rakamın dünya ortalamasının üzerinde olduğu konusunun uzmanlarınca ifade edilmektedir.

Buradan hareketle;

SORU 1- 2002-2013 yılları arasında, yıllara göre Türkiye’de tüketilen antibiyotik miktarı ne kadardır?

CEVAP 1- İlaçların tüketim verilerinin değerlendirilmesi amacıyla hizmet veren IMS’ten (International Medical Statistics) temin edilen, J0 ATC kodlu sistemik kullanılan antimikrobiyalere ait tüketim verileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

YIL	KUTU		
	Toplam Pazar	J0 Pazarı (Antiviral, Antifungal ve Aşılar Hariç)	%
2002*	698.700.580	125.354.040	17,94
2003*	769.023.575	133.181.747	17,32
2004*	855.650.228	146.435.182	17,11
2005	1.212.132.809	212.805.926	17,56
2006	1.292.126.621	211.712.017	16,38
2007	1.398.961.655	213.227.914	15,24
2008	1.476.603.910	210.860.081	14,28
2009	1.526.523.363	217.881.400	14,27
2010	1.569.582.667	214.116.174	13,64
2011	1.721.100.653	218.779.242	12,71
2012	1.768.731.664	216.044.736	12,21

* 2002, 2003 ve 2004 yıllarında IMS tarafından SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu)’dan veri alınamamıştır.

SORU 2- Avrupa Birliği ülkelerinde ve Türkiye’de kişi başına düşen antibiyotik tüketim miktarları ne kadardır?

CEVAP 2- İlaç kullanımının ve tüketim profillerinin doğru ölçülebilmesi için sınıflandırma sisteminin ve ölçüm biriminin olması önemlidir. Bu nedenle ATC/DDD metodolojisi referans olarak kullanılmaktadır.

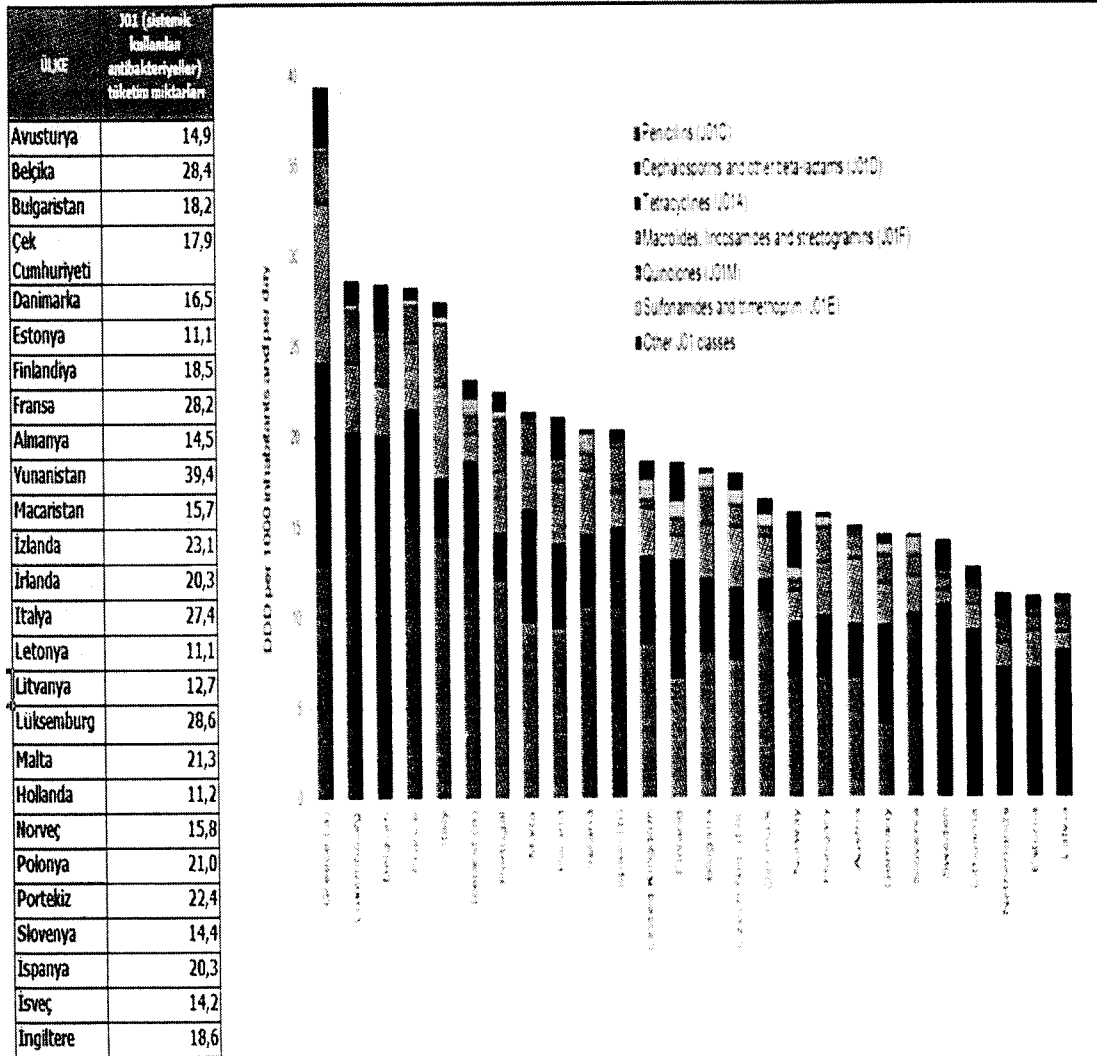
Dünya Sağlık Örgütü, ilaç kullanımında uluslararası tek bir sınıflandırma oluşturmak amacıyla ATC (Anatomical Therapeutic Chemical/Yapısal Tedavi Edici Kimyasallar Sınıflandırma Sistemi) kodlama sistemini geliştirmiştir. Bu ilaç sınıflandırması; bir ilacın

etkili olduğu anatomik yapı, kimyasal, farmakolojik ve terapötik özelliklerine göre farklı gruplara ayırarak farklı ATC kodlarının oluşumunu sağlar. Bu sistem, bilimsel verilerin hızlı bir şekilde toplanmasının yanı sıra farklı ticari isimlerden gelen ortak verilerin bir araya getirilebilmesi için de idealdir.

DDD (Defined Daily Dose) ise günlük tanımlanmış dozu ifade eder ve ilaç tüketim verileri için istatistiksel anlam taşır. Diğer bir ifadeyle, ilaç kullanımına ait standart bir veri tabanı oluşturulup ilaç tüketiminin tek bir sistemle değerlendirilmesi amacıyla taşımaktadır. Söz konusu metodolojiye ait çalışmalar Dünya Sağlık Örgütü'nün Norveç'teki işbirliği ofisi tarafından yürütülmektedir.

ATC/DDD hesaplamalarının yapılabilmesi için her bir ilaç için ayrı ayrı hesaplanan pek çok parametre (içerik miktarı, uygulama yolu, ATC kodu, DSÖ tarafından belirlenmiş DDD (tanımlanmış günlük doz) değeri, etken maddesi...) kullanılır. Kutu bazındaki tüketim değerleri, nüfus değerleri de dikkate alınarak 1000 kişi başına düşen günlük tüketim değeri formülize edilerek hesaplanmaktadır.

Avrupa Hastalıkların Önlenmesi ve Kontrol Merkezi (ECDC), 2010 Avrupa Ülkeleri Anti mikrobiyal Tüketimi Sürveyansı Raporu'nda, 2010 yılı Avrupa ülkelerine ait sistemik kullanılan anti bakteriyellerin (J01 atc kodlu) 1 günde 1000 kişiye düşen antibiyotik tüketim miktarlarını aşağıdaki gibi göstermektedir:

Avrupa bölgesinde 2010 yılında sistemik kullanılan antibakteriyellerin (ATC kodu J01) 1 günde 1000 kişiye düşen tanımlanmış günlük doz olarak ifade edilen tüketim miktarları

Bakanlığımıza bağlı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından da antibiyotik tüketimi bu metodolojiye göre hesaplanmaktadır. Buna göre, 2011 yılı ülkemiz ilaç tüketim verileri ile yapılan çalışmaya göre sistemik kullanılan anti bakteriyellerin 1 günde 1000 kişiye düşen tanımlanmış günlük doz olarak ifade edilen tüketim miktarı **42,28** olarak bulunmuştur. Bu durum Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında tüketimin yüksek olduğu görülmektedir.

Ülkemizde antibiyotik tüketiminin Avrupa ortalamalarının üzerinde olmasının sebepleri; iklim, coğrafya, sosyokültürel faktörler, halkın hekime yönelik ilaç talebi ve baskısı, uygunsuz ilaç kullanım alışkanlıklarının sürdürülmesi (antibiyotik almadan iyileşmeyeceklerine yönelik sabit fikir ve inanışlar), halkımızın antibiyotik tüketimi konusunda farkındalığının ve bilgi düzeyinin yetersizliği (direnç probleminin ve doğuracağı olumsuzlukların farkında olunmaması), halkın sağlık hizmetine ve ilaca erişiminin kolay olması, hekimlerin klinik rehberlere uygunsuz reçeteleme davranışında bulunmaları olarak sayılabilir.

SORU 3- Halkın ve doktorların antibiyotik kullanımında bilinçlendirilmesi adına yürütülen çalışmalar hangileridir?

CEVAP 3- Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de akılcı olmayan ilaç kullanımı, halk sağlığını etkileyen ciddi bir sorundur. Bu bağlamda Dünya Sağlık Örgütü'nün önerileri doğrultusunda ülkemizde de halkın ve sağlık hizmeti sunucularının farkındalığının artırılması ve bilinçlendirilmesi için "Akılcı İlaç Kullanımı (AİK) Programı" yürütülmekte olup, bu kapsamda "Akılcı İlaç Kullanımı Ulusal Eylem Planı 2014-2017" hazırlanmıştır. Bu planın içeriğinde yer alan, "Akılcı Antibiyotik Kullanımının Sağlanması" önemli faaliyet alanlarından bir tanesidir. Bu kapsamda tanıtım, eğitim, izleme ve değerlendirme faaliyetleri ve idari düzenleme ve planlamalar başlıkları altında çeşitli faaliyetler yürütülmektedir.

1) AİK ile ilgili tanıtım faaliyetleri kapsamında; bilgi paylaşımının sağlanabilmesi ve farkındalığın artırılması için Akılcı İlaç Kullanımı Kampanyası düzenlenmesi, basın yayın organları aracılığıyla programlar yürütülmesi, "www.akilciilac.gov.tr" resmi web sitesinde ve sosyal medyada AİK hakkında güncel bilgilere yer verilmesi, ayrıca kongre ve sempozyumlarda Akılcı İlaç Kullanımına ait oturumların yer almasının sağlanması bulunmaktadır.

2) AİK ile ilgili eğitim faaliyetleri kapsamında; anaokulu ve ilköğretim programları, yaşlı bakımevleri, ceza infaz kurumları, silahlı kuvvetler dahil olmak üzere tüm halkımızı kapsayacak şekilde bilinç düzeyini artırma çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca sağlık mesleği eğitimlerinde ve mezuniyet sonrasında gerek yüz yüze gerek uzaktan Akılcı İlaç Kullanımı eğitimleri ile davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.

3) AİK ile ilgili izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında; hekimlerin reçeteleme davranışlarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve kendilerine bilgilendirme yapılması amacıyla "Reçete Bilgi Sistemi" geliştirilmiş olup yaygınlaştırma çalışmalarının yürütülmesi, AİK ile ilgili mevcut durum analizlerinin yapılması, uluslararası alanda kıyaslanabilir metodolojilerin hayata geçirilmesi (ATC/DDD kodlama sistemi) gibi faaliyetler bulunmaktadır.

4) AİK ile ilgili idari düzenleme ve planlama faaliyetleri kapsamında ise, Akılcı İlaç Kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla gerçekleştirilecek mevzuat çalışmaları ve ilgili kurum/kuruluşlar ile yürütülecek çalışmalar bulunmaktadır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.